

Αριθ. Πρωτ.: 107

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΜΕΓ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ
(ὕπ' ἀριθ. 236/2024)

Πρὸς
Τὸν Ἱερόν Κλήρον καί
τόν Χριστιάνουμον Λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κυθέρων καί Ἀντικυθέρων

«Ποιό πένθος νά ἀναλάβουμε, διά νά καταξιωθοῦμε τοῦ μακαρισμοῦ;...ὅταν πενθοῦμε διά τὰ ἁμαρτήματα, δηλαδή διά τήν προσβολή τοῦ Θεοῦ, διατί μέ τήν παράβασιν τοῦ Θείου Νόμου προσβάλλει κανείς τόν Θεόν, ἢ ἐπειδή μερικοί κινδυνεύουν ἀπό τήν ἁμαρτία» («ψυχή πού ἁμαρτάνει, εἶναι καταδικασμένη σέ θάνατο», κατά τόν Προφήτη Ἰεζεκιήλ).

(Μεγ. Βασιλείου, Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, ΕΠΕ 9, 234-236)

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί καί Συλλειτουργοί,
Ἀδελφοί μου Χριστιανοί, Τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Εὐλογημένη, πένθιμος κατά Θεόν, εἰρηνική καί πολύκαρπη εἰς καρπούς μετανοίας ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Περίοδον δακρῶν, ποταμῶν δακρῶν, ἀπεκαλέσαμε τήν προκαθάρσιμη περίοδο τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου (Κυριακή Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως Κυριακήν Τυρινῆς) εἰς τήν Ποιμαντορική Ἐγκυκλιό μας, ἀρχομένου τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου, λόγω τῆς ἀδιαντρόπου ὑπερψηφίσεως τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ καί ἀντισυνταγματικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κατ' εὐφημισμὸν «γάμου» τῶν ὁμοφυλοφίλων, δεσμοῦ ἀφύσικου καί θεοστυγοῦς ἀπό χριστιανικῆς σκοπιᾶς. Ἐνα ὄνειδος ἀνεξάλειπτον διά τήν Ἑλληνορθόδοξον Πατρίδα μας, τήν Χώραν τῶν Ἁγίων καί τῶν Ἡρώων, τό πρῶτο Ὁρθόδοξο Ἔθνος, τό ὁποῖο ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς «νέας ἐποχῆς» καί τῆς «νέας τάξης πραγμάτων».

Ἀνεμένομεν τήν ἄμεσον σύγκλησιν τῆς Ἀνωτάτης μας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς ἐλέχθη κατά τήν προηγουμένην ἔκτακτον σύγκλησίν της διά τό αὐτό κρισιμώτατον θέμα, ἐάν οἱ νομοθετοῦντες προέβαινον εἰς τό ἀπονενωμένον πνευματικῶς αὐτό διάβημα, ὅπερ καί συνετελέσθη ἀβασανίστως. Ἀντί ταύτης (τῆς συγκλήσεως), ἀπεφάσισε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς Ἱεραρχίας ἐνεργοῦσα Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος, νά μὴ ἐορτάσῃ ἐφέτος πανηγυρικῶς τήν ἐκκλησιαστική ἐπέτειο τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, κατά τόν καθιερωμένο ἐορτασμό, λόγω τῶν προηγηθέντων αὐτῶν θλιβερῶν γεγονότων, ἀπόφασις ἡ ὁποία εὗρεν εὐμενῆ ἀπήχησιν εἰς τὰς βαρυναλούσας καρδίας τῶν Χριστιανῶν μας.

Ἐπρῶτανευσεν πρὸς τό παρόν ἢ ἀποψις νά «ὠριμάσουν» πρῶτα τὰ πράγματα καί ἔπειτα νά συνέλθῃ τό Κυρίαρχον Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας διά νά λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα, ἀντιμετωπίζουσα τὰς ἀλματώδεις ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξελίξεις. Καί εὐχῆς ἔργον εἶναι νά ἐνεργήσωμεν ἐν συνέσει πνευματικῇ καί φόβῳ Θεοῦ ἐγκαίρως, προληπτικῶς καί προστατευτικῶς, πρὶν μᾶς προλάβουν καταγιστικῶς τὰ γεγονότα. Ὅμως, δυστυχῶς, ὅταν ἔχωμεν νά ἀντιμετωπίσωμεν γεγονότα πρωτοφανῆ καί πρωτάκουστα, ὅταν ἤδη ἔχει συντελεσθῆ τό «ἔγκλημα» καί καλπάζει ἡ ἠθική παρανομία εἶναι προφανές ὅτι δέν ὑπάρχει πλέον καιρός «ὠριμάνσεως».

Ὁ Απόστολος Παῦλος, ὅταν ἐπληροφορήθῃ τό θανάσιμον ἁμάρτημα τῆς αἰμομιξίας εἰς τήν Κόρινθον, τό ἐστιγματίσεν δριμύτατα. (Παραθέτομεν τήν μετάφρασιν τοῦ κειμένου: «Γενικά

ἀκούεται ὅτι ὑπάρχει μεταξύ σας πορνεία καὶ τέτοια πορνεία, πού δέν ὑπάρχει οὔτε μεταξύ τῶν ἐθνικῶν – εἰδωλολατρῶν, ὥστε κάποιος νά ἔχη γυναῖκα τήν γυναῖκα τοῦ πατέρα του»). Τούς ἐχαράκτηρισε ὑπερηφάνους καί **τούς ἐπετίμησε διότι δέν ἐπένθησαν πρεπόντως διά νά ἐκλείψῃ ἐκ μέσου αὐτῶν ὁ αἰμομίκτης**. Δέν τούς εἶπε: ἀναμείνατέ με νά ἔλθω πλησίον σας διά νά ἀντιμετωπίσωμεν ἀπό κοινοῦ τό φοβερόν ἐκεῖνο ἀνοσιούργημα καί νά «ώριμάσῃ» ἕως τότε τό ἀνακῦψαν ζήτημα, ἀλλά τί τούς εἶπε; «*Εἰ γάρ ἄπὸν μὲν κατὰ τό σῶμα, παρῶν δέ κατὰ τό πνεῦμα, ἔχω ἤδη σάν νά ἦμουν παρῶν, κρίνει ἐκεῖνον πού ἔκαμε αὐτήν τήν πράξιν. Μαζευθῆτε εἰς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, παραδώσατε τόν ἄνθρωπον αὐτόν εἰς τόν σατανᾶν, ἀποκόπτοντάς τον ἀπό τήν Ἐκκλησία (τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία) μέχρι νά μετανοήσῃ εἰλικρινά, διά νά τιμωρηθῇ σκληρά τό σῶμα του καί νά συνεισθῇ μέ τήν παιδαγωγία αὐτή, ὥστε νά σωθῇ ἔτσι ἡ ψυχή του τήν ἡμέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ*». Μήπως τό ἀνακῦψαν πρόβλημα δέν εἶναι πνευματικῶς ὀξύτερον;

Ἀλλά καί ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, εἰς τόν ὁποῖον ἀνεφέρθημεν εἰς τήν προηγουμένην Ἐγκύκλιόν μας τοῦ Τριωδίου, εὐρεθείς ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος Μεγ. Θεοδοσίου, βουλομένου νά λειτουργηθῇ εἰς τόν Ἱερόν Ναόν, ἐνθα ἱερούργει ὁ ἅγιος, ἐνῶ ἐβαρύνετο ἡ ψυχή του διά τόν ἄδικον φόνον χιλιάδων Θεσσαλονικέων εἰς τό στάδιον τῆς Θεσσαλονίκης, (κατόπιν ἰδικῆς του διαταγῆς), δέν τοῦ ἐπέτρεψε τόν ἐκκλησιασμόν καί τήν Θεῖαν Κοινωνίαν. Τόν ἐδέχθη ἀργότερον εἰς ἐκκλησιαστικήν καί μυστηριακήν κοινωνίαν, ὅταν διεπίστωσε τήν εἰλικρινῆ του μετάνοιαν. Ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος, ἔχων γνώσιν τῆς προσωπικῆς Ἐπισκοπικῆς του εὐθύνης καί τοῦ ἱεροῦ Ποιμαντικοῦ του χρέους, τῆς ἱεροκανονικῆς τάξεως καί τῆς Παραδόσεως τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐνήργησε εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ Μεγ. Θεοδοσίου κατὰ τήν Ἐπισκοπικήν του συνείδησιν καί ὄχι μετά Συνοδικήν διαγνώμην, διότι τόσον τά Ἐπισκοπικά καθήκοντα, ὅσον καί αἱ πρός τήν Ἱεράν ἡμῶν Σύνοδον ὑποχρεώσεις τῶν Ἐπισκόπων, εἶναι σαφῶς Ἀγιογραφικῶς, Ἱεροκανονικῶς καί νομικῶς καθιερωμένα καί κεκανονισμένα καθ' ὅλην τήν διαχρονικήν διαδρομήν τῶν 20 χριστιανικῶν αἰῶνων. Καί αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ Κυριάρχου Σώματος τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας μας εἶναι σαφέστατα καταγεγραμμένα καί νομικῶς κατοχυρωμένα, καθῶς ἐπίσης καί αἱ ἐξουσιοδοτήσεις εἰς τήν ἐκάστοτε Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον, ἡ ὁποία τηρεῖ τάς νενομοθετημένας ἀρμοδιότητάς αὐτῆς ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Ἐπειδή, κατὰ τά ἀνωτέρω, δέν προσεκλήθημεν ἀκόμη εἰς ἕκτακτον Συνεδρίαν τῆς Ἱεραρχίας μας, ὁμοῦ μετά τῆς ἐξαγγελθείσης εἰς τήν προηγουμένην Ἐγκύκλιόν μας (τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου) στερήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας εἰς τούς κοινοβουλευτικούς ἐκπροσώπους μας, τούς ἐκ τῆς ἐκλογικῆς μας περιφερείας, οἱ ὅποιοι ἐψήφισαν τό ἐν θέματι ἀντιχριστιανικό καί ἀντισυνταγματικό νομοσχέδιο, **χαρκτηρίζομεν διά τήν Θεόσωστον Ἐπαρχίαν μας Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων τήν ἀρχομένην ἀπό αὔριον Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν καί τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Ἑβδομάδα ὡς περίοδον πνευματικοῦ πένθους**. Οἱ δύο αὐτές κατανυκτικές περίοδοι τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὡς ἐκ τῆς ὑποστάσεώς των περίοδοι πνευματικοῦ πένθους. Ὅμως, διά τόν ὡς ἄνω ἐπιπρόσθετον λόγον ἐπιτείνεται τό πνευματικό πένθος διά τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μας διά νά κατανοήσωμεν τήν ἐπικειμένην μεγάλην συμφοράν διά τό Ὁρθόδοξον Γένος μας, ἐάν δέν μετανοήσωμεν ἐγκαίρως.

Τό πνευματικόν πένθος

Τί εἶναι τό πνευματικόν πένθος καί πόσον ὠφελεῖ τούς πιστούς Χριστιανούς θά μᾶς τό εἶπουν τρεῖς μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας : δύο τοῦ 4^{ου} αἰῶνος, ὁ Μέγας Βασίλειος καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης τοῦ 14^{ου} αἰῶνος.

1. Μέγας Βασίλειος

α) «*Νά κλαῖτε μαζί μ' ἐκείνους πού θλίβονται καί κλαῖνε*». «*Ὅταν δεῖς τόν ἀδελφό σου νά ὀδύρεται γιά τίς ἁμαρτίες του, γιά τίς ὁποῖες τώρα μετανοεῖ, κλάψε μαζί του καί δεῖξε συμπάθεια. Γιατί ἔτσι θά μπορέσεις μέ ξένα παθήματα νά διορθώσεις τό δικό σου. Γιατί αὐτός πού ἔχουσε θερμά δάκρυα γιά τήν ἁμαρτία τοῦ πλησίον, θρηνώντας γιά τόν ἀδελφό του, ἐθεράπευσε τόν ἑαυτό του. Τέτοιος ἦταν αὐτός πού ἔλεγε: «*Μέ κατέλαβε μεγάλη**

ἀθυμία, ὅταν ἔβλεπα τούς ἀμαρτωλούς νά ἐγκαταλείπουν τό νόμο Σου» (Προφητᾶναξ Δαυΐδ). Γιατί τήν ἀμαρτία νά κλαῖς. Αὕτη εἶναι ἡ ἀρρώστια τῆς ψυχῆς, αὕτη εἶναι ὁ θάνατος τῆς ἀθάνατης ψυχῆς, αὕτη εἶναι ἄξια πένθους καί ἀκατάπαυστων ὀδυρμῶν. Μακάρι νά χύνονται γι' αὕτη πολλά δάκρυα καί νά μή λείπει ὁ στεναγμός πού ἀνεβαίνει ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς. Ἐκλαιγε ὁ Ἄπ. Παῦλος γιά τούς ἐχθρούς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἱερεμίας ἔκλαιγε γι' αὐτούς πού χάνονταν ἀπό τό λαό... Ἐνα τέτοιο δάκρυ καί ἕνα τέτοιο πένθος μακαρίζει ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, καί ὄχι αὐτό πού χύνεται εὐκόλα γιά κάθε λύπη καί πολύ εὐκόλα ἔρχεται στά μάτια μέ κάθε ἀφορμή» (Ε.Π.Ε. 7,234).

β) «Ἀρμόζει νά στενοχωρεῖσαι μέν γιά ὅσα συμβαίνουν καί νά λυπᾶσαι ἡσυχα γιά τά θλιβερά γεγονότα καί νά ἐκφράζεις τό πένθος τῆς ψυχῆς σου μέ περίσκεψι, σεμνότητα καί σοβαρότητα... Ἀλλά, ἀφοῦ τόν ἀφήσεις νά φωνάξει καί νά θρηνήσει μάταια καί χωρίς ἀποτέλεσμα, ὅταν πλέον ἡ θλίψη θά ἔχει χαλαρώσει καί ὑποχωρήσει κάπως, τότε μέ γλυκύτητα καί πραότητα νά ἀρχίσεις νά τόν παρηγορεῖς... «Εἶναι ὠφέλιμο, κατά τόν σοφόν Σολομώντα, νά ἐπισκεφθεῖ κανεῖς σπίτι, στό ὁποῖον ὑπάρχει πένθος, παρά σπίτι, στό ὁποῖον παρατίθεται συμπόσιο καί προσφέρεται κρασί», ἄν βέβαια πρόκειται μέ ὀρθό τρόπο καί μέ πραότητα νά χρησιμοποιήσῃ τό λόγο καί νά μεταδώσῃ τή δική του πνευματική ὑγεία καί ὄχι νά προσβληθεῖ ἀπό τήν ξένη λύπη, ὅπως προσβάλλονται ἀπό πονόματο ἐκεῖνοι πού πλησιάζουν ἀσθενεῖς πάσχοντες ἀπό τέτοια ἀρρώστια» (Ε.Π.Ε. 7, 232-234).

γ) «Ἄς προσευχόμαστε λοιπόν κι ἐμεῖς καί ἄς κραυγάζουμε τήν πνευματική αὕτη κραυγή, ζητώντας τά μεγάλα, χωρίς νά φροντίζουμε γιά τή σαρκική ζωή («γιατί ὅσοι ἔχουν παραδοθεῖ στή σαρκική καί κοσμική ζωή, δέν μποροῦν νά ἀρέσουν στό Θεό»), ὥστε νά ἀκούσει κι ἐμᾶς ὁ Κύριος καί νά ἐλεήσει τήν ἀδυναμία μας. Καί τότε, ἀφοῦ ἀπολαύσουμε τή θεία βοήθεια, νά ποῦμε κι ἐμεῖς: **«Μετέστρεψες τό θρήνο μου σέ χαρά»**. Ἡ χαρά τοῦ Θεοῦ δέν γεννιέται σέ ὁποιαδήποτε ψυχή, ἀλλά, ἐάν κάποιος ἔκλαιε πολύ γιά τήν ἀμαρτία του, μέ μεγάλους ὀδυρμούς καί ἀκατάπαυστους θρήνους, καί ἐθρήνησε πολύ γιά τόν ἑαυτό του σάν νά ἦταν νεκρός, αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὁ θρήνος μεταβάλλεται σέ χαρά» (Μ.Βασιλείου, εἰς ΚΘ' ψαλμ. Ε.Π.Ε. 5,154-156).

2. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

α) **«Μακάριοι οἱ πενθοῦντες»**... Καί στό σημεῖο αὐτό δέν ἐννοεῖ γενικά τούς ἀνθρώπους πού πενθοῦν, ἀλλά ἐκείνους πού **πενθοῦν γιά τίς ἀμαρτίες τους**· γιατί τό ἄλλο εἶναι ἐντελῶς ἀπαγορευμένο, δηλαδή τό νά θρηνεῖ κανεῖς γιά κάτι τό κοσμικό. Αὐτό δίδασκε καί ὁ Ἄπ. Παῦλος, ὅταν ἔλεγε ὅτι: **«Ἡ λύπη πού προκαλεῖ ὁ κόσμος μέ τήν ἀμαρτία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τόν πνευματικό θάνατο, ἐνῶ ἡ κατά Θεόν λύπη κατεργάζεται τήν εὐλικρινῆ μετάνοια, γιά τήν ὁποῖαν ποτέ δέν θά μεταμεληθεῖ ὁ λυπούμενος καί ἡ ὁποία φέρνει τή σωτηρία»** (Ε.Π.Ε.9,470).

β) **«Μακάριοι οἱ πενθοῦντες»**... Αὐτούς πού **πενθοῦν γιά τά ἀμαρτήματά τους**. Αὕτη ἡ ἐντολή εἶναι διδάσκαλος κάθε φιλοσοφίας. Ἄν θέλῃς νά παρηγορηθῆς ἀληθινά, νά πενθῆς. Ὁ Θεός μᾶς παραγγέλλει **νά πενθοῦμε καί γιά τίς ἀμαρτίες τῶν ἄλλων**» (Ε.Π.Ε. 9, 470-472).

γ) «Στέναξε, γιατί **ἐλύπησες τόν Δεσπότη σου**, πού εἶναι τόσο ἡμερος καί ἀγαθός» (Ε.Π.Ε. 19, 148).

δ) «Δέν ἐμακάρισε ὁ Κύριος αὐτούς πού ἀπλᾶ πενθοῦν, ἀλλά ἐκείνους πού **μέ κατάνυξι πενθοῦν γιά τίς ἀμαρτίες τους**, αὐτούς πού ἀναλογίζονται τίς ἀμαρτίες τους ἢ καί τίς ξένες ἀμαρτίες» (Ε.Π.Ε. 22, 28).

3. Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς

α) «Ἐάν, ὅμως καί τό καθαρτικό πένθος δέν τελεῖται μόνο στήν ψυχή τῶν ἀγωνιζομένων, ἀλλ' ἀπό αὐτήν προχωρεῖ καί στό σῶμα καί στήν σωματική αἴσθησι (καί καθαρῆ ἀπόδειξις γι' αὐτό εἶναι **τό γεμάτο ὀδύνη δάκρυ ἐκείνων πού πενθοῦν γιά τά ἀμαρτήματα τους**), γιατί νά μή παραδεχθοῦμε μέ εὐλάβεια καί τίς ἀποδείξεις τῆς **πνευματικῆς θείας ἡδονῆς**, πού ἐκδηλώνονται μέ τίς αἰσθήσεις τοῦ σώματος οἱ ὁποῖες δέχονται αὐτήν; Τί κάνει ἐπίσης καί ὁ Κύριος; Δέν μακαρίζει γι' αὐτό ἐκείνους πού πενθοῦν, ἐπειδή θά παρηγορηθοῦν (Ματθ. 5,4), δηλαδή θά λάβουν μέσα τους τήν χαρά, τόν καρπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Ἄλλ' αὐτῆς τῆς παρηγοριᾶς μετέχει κατά πολλούς τρόπους καί τό σῶμα... τό πρᾶο ἦθος, τό γλυκύ δάκρυ, ἡ γεμάτη ἀπό χάρι συνομιλία μέ ἐκείνους πού τούς πλησιάζουν...» (Ε.Π.Ε. 2, 184).

β) **«Ἡ αὐτομεμψία συνυπάρχει πάντοτε μέ τήν ταπείνωσι τῆς ψυχῆς ...** Ἀλλά καί ἡ αὐτομεμψία μόνη καθ' ἑαυτήν, ὅταν ἐγκατασταθῇ μόνιμα στό λογιστικό τῆς ψυχῆς σάν ἕνα νοητό βάρος, συνθλίβει καί πιέζει καί ἐκθλίβει τόν οἶνο τόν σωτήριο πού εὐφραίνει τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου (Ψαλμ. 103, 15), δηλαδή τόν ἐσωτερικό μας ἄνθρωπο. Καί τέτοιος οἶνος εἶναι ἡ **κατάνυξις**. **Αὕτη μαζί μέ τό πένθος συντριβεῖ καί τά πάθη καί γεμίζει τήν ψυχή μέ μακαριστή χαρά**, ἀφοῦ τήν ἀπαλλάξῃ ἀπό τό δεινό βάρος τους» (Ε.Π.Ε. 8, 406-408).

γ) **«Ὅταν ὁ νοῦς ἀπομακρυνθῇ ἀπό κάθε αἰσθητό καί ἀνασηκωθῇ ἀπό τόν κατακλυσμό τῆς σχετικῆς μέ αὐτά τύρβης καί κατοπτέυσῃ τόν ἐσωτερικό ἄνθρωπο**, πρῶτα **βλέπει τό ἀπαίσιο προσωπεῖο πού τοῦ διαμορφώθηκε ἀπό τήν κάτω περιπλάνησι καί σπεύδει νά τό ξεπλύνῃ μέ τό πένθος**· ἔπειτα, ὅταν ἀφαιρέσῃ τό ἄσχημο αὐτό

κάλυμμα, τότε, άφοϋ, ή ψυχή δέν διασπᾶται εύκολα από τήν ποικιλία τῶν σχέσεών της, προχωρεῖ άτάραχα μέσα στα άληθινά ταμεῖα και προσεύχεται προς τόν Πατέρα στα κρυφά» (Ε.Π.Ε. 8, 410).

δ) «Αυτό λοιπόν εἶναι τό κέρδος τῆς άρχῆς τοϋ πένθους πού εἶναι πολύ όδυνηρή, γιατί περιέχει και τόν φόβο τοϋ Θεοϋ. Προχωρώντας όμως ένώνεται μέ τρόπο θαυμαστό μέ τήν άγάπη τοϋ Θεοϋ και άποκτᾶ τήν γλυκερή και ιερή παρηγοριά, διότι **όποιος λάβη ποιότητα διά τοϋ πένθους γεύεται τήν χρηστότητα τοϋ Παρακλήτου**, ή όποία χρηστότητα σε όσους δέν τήν έχουν δοκιμάσει εἶναι σχεδόν άνήκουστη, ως άρρητη. Διότι, άν κανείς δέν μπορεῖ νά εξηγήσει τήν γλυκύτητα τοϋ μέλιτος σε όσους δέν τό γεύθηκαν, πῶς άραγε θά μποροϋσε νά διηγηθῆ κανείς τήν **ήδονή τῆς ιερῆς χαρᾶς και χάριτος πού προέρχεται από τόν Θεό**, σε όσους δέν τήν έχουν δοκιμάσει;» (Ε.Π.Ε.8, 424).

ε) «Εμεῖς όμως άς προβάλλωμε και άλλο πίο φανερό παράδειγμα, διότι **ή άρχή τοϋ πένθους μοιάζει μέ τήν έπιστροφή τοϋ άσώτου**, γι' αυτό και γεμίζει τόν έργάτη της μέ κατήφεια και τόν πείθει νά λέγη τούς λόγους εκείνους: «Πάτερ, άμάρτησα στον οϋρανό και ένώπιόν σου και δέν εἶμαι άξιος νά όνομάζωμαι υἱός σου» (Λουκ. 15, 21). **Τό τέλος όμως τοϋ πένθους μοιάζει μέ τήν προϋπάντησι και τό έναγκάλισμα τοϋ οϋράνιου Πατρός...**» (Ε.Π.Ε. 8,426-428).

Αγαπητοί μου Άδελφοί,

Οί τρεις ως άνω Μεγάλοι Πατέρες τῆς Άγίας μας Έκκλησίας μᾶς ώμίλησαν διά τό πνευματικόν πένθος, τό πένθος διά τās άμαρτίας μας και τήν ήθική και πνευματική κατάπτωσι τῆς κοινωνίας μας. Τό όνομάζουν και χαροποιόν πένθος, διότι, ένῶ πενθοϋμε διά τās άμαρτίας και τήν πνευματική μας καθίζησι μετά δακρύων, ταυτόχρονα μετανοοϋμε ειλικρινά και επισποϋμε μέ τό **Ίερό Μυστήριο τῆς Μετανοίας και Έξομολογήσεως τό θεῖον έλεος, τήν άφεσι και συγχώρησι τῶν πλημμελημάτων μας και άποκτοϋμε ως θεῖο δῶρο τήν λυτρωτική χαρά**. Έχουμε τήν χαρμολύπη και τό χαροποιόν πένθος.

Τό πνευματικό αυτό και χαροποιό πένθος δέν έχει καμμία σχέση μέ τό κοσμικό και εφάμαρτο πένθος. Γιατί τό πρώτο, τό πνευματικό και χαροποιό πένθος, έχει **άληθινή χαρά, λυτρωτική χαρά, χαρά πνευματικῆς έλευθερίας, χαρά Θεοϋ**. Ένῶ τό κοσμικό πένθος έχει λύπη, βαρειά λύπη, μελαγχολία, άπελπισία, άπόγνωσι και άπογοήτευσι. Δέν έχει πραγματική χαρά, χριστιανική έλπίδα και πνευματική έλευθερία.

Δί' αυτόν τόν λόγον, άδελφοί μου, σᾶς παρακαλῶ θερμῶς νά αυξήσωμεν κατ' αυτήν τήν ιεράν και κατανυκτικήν περίοδον τοϋ Ίεροϋ Τριωδίου, τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς και τῆς Άγίας και Μεγάλης Έβδομάδας, **νά αυξήσωμεν τό πνευματικόν πένθος**. Διακωμωδεῖται αυτόν τόν καιρό άσεβέστατα ό Χριστός και ό Τίμιος Σταυρός Του, καθώς παριστάνεται επάνω στον σταυρό ως σταυρωμένη μιά ήμίγυμνη έγκυος γυναίκα, μέ τά γράμματα I.N.B.I. στην κορυφή, γιά νά απομειώσουν οί δυστυχεῖς τόν Τίμιο Σταυρό και νά περάσουν τό μήνυμα ότι δέν ύπάρχει διάκρισις τῶν δύο φύλων. Και ή αντίδρασις από τούς άρμοδίους; **Νά πενήθσωμε πνευματικά διά τούς έαυτούς μας και τήν προσωπική πνευματική μας κατάστασι**, πρωτίστως, και **παραλλήλως διά τούς οικείους και συγγενείς μας, διά τήν βαρυσταλοϋσαν κοινωνίαν μας, τό δεινῶς δοκιμαζόμενο Έλληνορθόδοξο Γένος μας και τήν έν πολλοῖς παραπαίουσαν άνθρωπότητα**. Νά ζητήσωμε από καρδίας τόν θεῖο φωτισμό διά τούς άρχοντας και τόν λαόν μας, προκειμένου όλοι μας, Ίερός Κλήρος, Άρχοντες και λαός νά συνειδητοποιήσωμε τήν βαρειά ήθική και πνευματική **έκπτωσι**, πού επέφερε εις τήν Πατρίδα μας ό νέος αυτός νόμος, ό όποιος επιχειρεῖ νά ανατρέψει τήν χριστιανική δομή τῆς κοινωνίας μας και κάθε ήθική και πνευματική άξία. Και άν δέν ανανήψωμε έγκαίρως θά επεκταθῆ παντοϋ.

Ευχόμενος, από καρδίας εύλογημένη, ειρηνική, πένθιμη κατά Θεόν και πολύκαρπη σε καρπούς μετανοίας Άγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή και τήν επίσκεψι τοϋ Θεοϋ έλέους και τῆς Χάριτος τοϋ Θεοϋ εις τήν ζωήν μας, τήν Κοινωνίαν μας και όλον τόν κόσμον διατελῶ,

Μετά πατρικῶν εύχῶν και εύλογιῶν

Ο Μιτροπολίτης

†Ο Κυθέρων & Άντικυθέρων Σεραφεῖμ